

GYVENTOJŲ, VYK DANČIŲ INDIVIDUALIĄ VEIKLĄ PAGAL PAŽYMĄ, BUHALTERINĖ APSKAITA, PVM PRIEVOLĖS

VMI prie FM
Mokesčių informacijos departamentas
2017 m.

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Seminaro planas

- Individualios veiklos (toliau – IV) pajamos
- IV leidžiami atskaitymai
- IV buhalterinė apskaita
- IV pajamų apmokestinimo pavyzdžiai
- Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas
PVM sąskaita faktūra
- Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i.SAF)
- Teisės aktai

Individualios veiklos (IV) pajamos

IV pajamos (GPMĮ 10 str.)

- IV pajamoms priskiriamos visos pajamos iš IV, įskaitant pajamas iš IV turto, **išskyrus nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą**, nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn.
- **Svarbu.** IV **nekilnojamojo turto** pardavimo pajamos apmokestinamos 15 proc. tarifu. Gyventojų pajamų mokesčiu (toliau – GPM) neapmokestinamos nekilnojamojo turto pardavimo pajamos, jei turtas išlaikytas nuo jo įsigijimo iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ne mažiau kaip 10 metų (buvo 5 metai).

Individualios veiklos pajamos

- IV pajamų pripažinimas (GPMĮ 8 str. 5, 6 d.)
- IV pagal pažymą vykdantys gyventojai (išskyrus atlikėjų ir sportininkų veiklą), kurie **įregistruoti PVM mokėtojais arba savo veiklai priskiria ir naudoja ilgalaikį turtą (toliau – IT)**, pajamas pripažįsta pagal **kaupimo apskaitos principą**, t. y. pajamos pripažįstamos tuo laikotarpiu, kurį jos uždirbamos (kada prekės (produkcija) parduodamos ar paslaugos suteikiamos (darbai atliekami)), neatsižvelgiant į apmokėjimo laiką.
 - Kitų gyventojų (ne PVM mokėtojų ir veikloje nenaudojančių IT; besiverčiančių atlikėjų ir sportininkų veikla) IV pajamos pripažįstamos pagal **pinigų apskaitos principą**, t. y. pajamos registruojamos faktiniu jų gavimo momentu.
 - Nuo 2015-01-01 gyventojas, įformindamas prekių tiekimą (paslaugų teikimą), turi informuoti Lietuvos vieneta apie pajamoms taikomą pajamų apskaitos principą.

Individualios veiklos pajamos

- Kaupimo apskaitos principas pradedamas taikyti tą mokestinį laikotarpį, kurį gyventojas įregistruojamas PVM mokėtoju arba savo IV priskiria ir pradeda naudoti IT.
- Į šio apskaitos principo taikymo metus pereinančios pirkėjų skolos į pajamas įtraukiamos po šių skolų apmokėjimo, tačiau ne vėliau kaip per 3 metus nuo mokestinio laikotarpio, kurį buvo pereita prie kaupimo apskaitos principo, pradžios.
- Gyventojai, pradėję taikyti kaupimo apskaitos principą, jį taiko iki veiklos pabaigos.

Individualios veiklos pajamos

Pavyzdys

Gyventojas, vykdamasis individualią baldų gamybos veiklą ir taikantis **kaupimo apskaitos principą**, 2017 m. pardavė gaminių už 15 000 Eur.

Pirkėjai už gaminius atsiskaito dalimis:

- 2017 m. sumokėjo 12 000 Eur
- 2018 m. sumokės 3 000 Eur

Žaliavas gamybai už 10 000 Eur gyventojas įsigijo 2017 m., tačiau su tiekėjais atsiskaitys 2018 m.

2017 m. pajamos – 15 000 Eur, išlaidos – 10 000 Eur

Individualios veiklos pajamos

Pavyzdys

Gyventojas, taikantis **pinigų apskaitos** principą, vykdo papildomo mokymo veiklą.

Per 2017 m. gyventojas suteikė paslaugų už **10 000** Eur, tačiau paslaugų pirkėjai 2017 m. sumokėjo **8 000** Eur. Likusią **2 000** Eur sumą sumokės 2018 m. sausio mėn.

Gyventojas, suteikdamas pirkėjų 2017 m. apmokėtas (8 000 Eur) paslaugas, patyrė 4 000 Eur išlaidų (3 000 Eur sumokėjo 2017 m., 1 000 Eur sumokės 2018 m.).

2017 m. **pajamos – 8 000 Eur, išlaidos – 4 000 Eur.**

Individualios veiklos pajamos

IV pajamų priskyrimas A ir B klasėms (GPMĮ 22 str.)

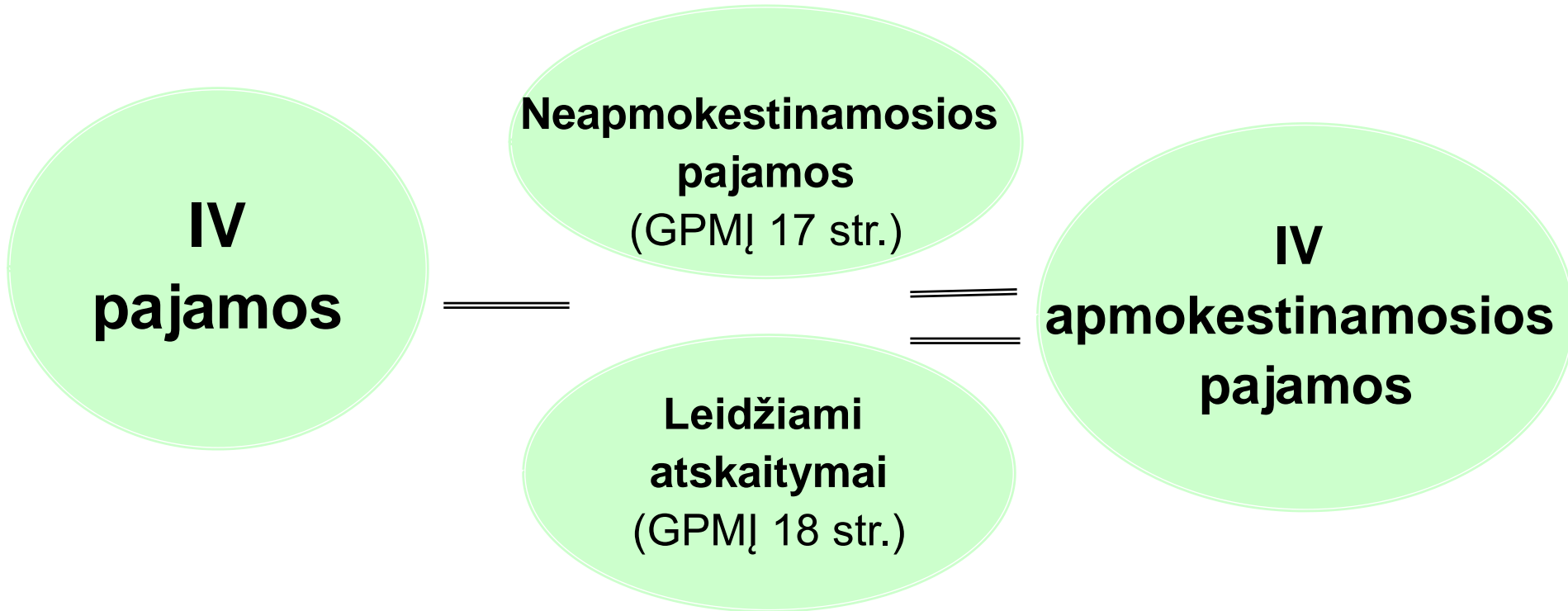
- IV pajamos priskiriamos **B klasės** pajamoms, todėl pajamų mokestį nuo šių pajamų deklaruoja, apskaičiuoja ir sumoka pats tokias pajamas gavęs asmuo, mokestiniams metams pasibaigus, pateikdamas metinę pajamų deklaraciją (išskyrus IV pajamas, gautas iš darbdavio, sporto ir atlikėjų veiklos, taip pat IV pajamas, gautas už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn nenukirstą mišką, apvaliąją medieną, netauriųjų metalų laužą, kurios priskiriamos A klasės pajamoms).

Individualios veiklos pajamos

IV pajamų mokesčio tarifai (GPMĮ 6 straipsnis):

- Gyventojų vykdomos IV pajamoms taikomas **5 proc.** pajamų mokesčio tarifas. Šis tarifas taikomas pajamoms iš gamybos (įskaitant žemės ūkį), prekybos ar daugumos paslaugų teikimo.
- **15 proc.** tarifas taikomas pajamoms iš laisvųjų profesijų (tokių, kaip advokatų, notarų, konsultantų, auditorių, apskaitininkų, architektų, inžinierių ir pan.) veiklos.
- IV pajamos gali būti neapmokestinamos (GPMĮ 17 str.).

Individualios veiklos pajamos

(Pagal GPMĮ 16 str.)

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Gyventojų IV išlaidų priskyrimą leidžiamiems atskaitymams reglamentuoja **GPMĮ 18 straipsnio nuostatos ir IV išlaidų priskyrimo leidžiamiems atskaitymams ir jų apskaičiavimo tvarkos aprašas.**
- Leidžiami atskaitymai – su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis ar uždirbtomis IV pajamomis susijusios nuolatinio Lietuvos gyventojo faktiškai patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos, jeigu šis straipsnis nenustato kitaip.
- Išlaidos (**išskyrus GPMĮ 18 str. 12 dalyje numatytu atveju**) turi būti pagrįstos dokumentais, turinčiais visus LR buhalterinės apskaitos įstatyme bei kituose teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

GPMĮ 18 str. 12 dalis:

Gyventojas gali pasirinkti IV leidžiamais atskaitymais laikyti **sumą, lygią 30 proc.** gautų (uždirbtų) IV pajamų (neprivaloma turėti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų). Šis būdas **netaikomas, kai pajamos (ar jų dalis) gaunamos iš darbdavio.**

Kai gyventojas vykdo kelių skirtingų rūšių IV, tai:

- IV išlaidos leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriamos skirtinga tvarka;
- su tokios veiklos pajamų gavimu (uždirbimu) susiję leidžiami atskaitymai atimami atskirai pagal kiekvienos IV rūšies pajamas.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Pavyzdys

- Gyventojas vykdo individualią paslaugų veiklą. 2017 metais gavo (uždirbo) 15 000 Eur pajamų.
Leidžiamais atskaitymais nusprendė pripažinti 30 proc. gautų pajamų.
- Pajamos – 15 000 Eur
- Leidžiami atskaitymai – 4 500 Eur ($15\,000 \times 30\%$)
- IV apmokestinamosios pajamos – 10 500 Eur ($15\,000 - 4\,500$)

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

(GPMĮ 18 straipsnis)

Tai patirtos įprastinės ir būtinos veiklos išlaidos, susijusios su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis (uždirbtomis) IV pajamomis:

- perparduodamų prekių, medžiagų, žaliavų, detalių ir kt. įsigijimo išlaidos,
- ilgalaikio turto (IT) įsigijimo išlaidos (nusidėvėjimas),
- veikloje naudojamo turto nuomos, eksploatavimo bei remonto išlaidos,
- reklamos, palūkanų, įrankių įsigijimo išlaidos,
- samdomų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos,
- socialinio draudimo, sveikatos draudimo įmokos,
- privalomos rinkliavos, mokesčiai ir kitos išlaidos.

Išlaidos, nepriklausomai nuo taikomo apskaitos principo (pinigų ar kaupimo) iš IV pajamų atskaitomos neatsižvelgiant į tai, ar jos faktiškai apmokėtos.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Prekių, medžiagų, žaliavų, detalių** ir kt. įsigijimo išlaidos priskiriamos gyventojų IV leidžiamiems atskaitymams, jeigu jos patirtos pajamoms gauti (uždirbti). Šios išlaidos turi būti pagrįstos juridinę galią turinčiais dokumentais.
- Jeigu gyventojas **iki IV įregistravimo** įsigyja medžiagų, žaliavų, detalių ar kitų prekių, kurias vėliau parduoda vykdydamas IV, o gautas pajamas priskiria IV pajamoms, tai jis gali šių prekių įsigijimo kainą priskirti IV leidžiamiems atskaitymams, jeigu turi reikalavimus atitinkančius prekių įsigijimo dokumentus.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

IV naudojamas turtas (GPMĮ 2 str. 29 dalis)

- **IV turtas – turtas (ar jo dalis), kurį (kurią) gyventojas naudoja tik savo IV.**

IV turtas skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

- **IT** – tai turtas, kuris naudojamas IV ilgiau kaip 1 metus ir kurio įsigijimo kaina ne mažesnė už gyventojų nusistatytą kainą.
- **Trumpalaikis turtas** – tai turtas, kuris IV naudojamas gyventojų pajamoms uždirbti (ekonominei naudai gauti) trumpiau kaip vienerius metus, o jo įsigijimo kaina į leidžiamus atskaitymus įskaitoma tą mokestinį laikotarpį, kurį šis turtas pradėtas naudoti.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Iki IV įregistravimo**, taip pat ir įregistravus veiklą, įsigyto **trumpalaikio turto** (pvz., įrankių ir pan., kurių nudėvėjimas nėra skaičiuojamas), kuris naudojamas pradėtoje IV, įsigijimo išlaidos leidžiamiems atskaitymams gali būti priskirtos, jeigu tas turtas nebuvo (nebus) naudojamas asmeniniais tikslais.
- Jei trumpalaikis turtas buvo (bus) naudojamas ir asmeniniais tikslais, tai tokio turto įsigijimo išlaidos, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, turėtų būti sumažintos ta dalimi (procentais), kuria turtas buvo (bus) naudojamas asmeniniais tikslais.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- IV vykdyti gali būti naudojamas asmeninis, sutuoktinio, taip pat ne nuosavybės teise priklausantis turtas.
- Sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise turimo turto įsigijimo išlaidos (nusidėvėjimas) vieno iš sutuoktinių IV leidžiamiesiems atskaitymams **gali būti priskiriamos tik esant kito sutuoktinio sutikimui ši turtą valdyti, naudoti ir juo disponuoti kaip IV turtu.**
- Nesant tokio sutikimo – leidžiamiesiems atskaitymams gali būti priskiriama **ne daugiau kaip 50 proc. nustatyta tvarka apskaičiuotos tokio IV naudojamo IT įsigijimo išlaidų sumos.**
- **Sutikimas** – laisvos formos dokumentas, kuriame turi būti nurodyta, dėl kokio turto šis sutikimas yra surašytas ir abiejų sutuoktinių rekvizitai (vardas, pavardė, parašas).

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

IV naudojamas turtas

- Gyventojas, **prieš pradėdamas IV naudoti IT**, turi apskrities Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – AVMI) pateikti užpildytą Fizinio asmens pranešimo apie IT ar jo dalies priskyrimą vykdomai individualiai ir / arba kitai ekonominei veiklai **FR0457** formą (toliau – FR0457 forma).
- FR0457 forma turi būti pateikiama kiekvieną kartą prieš pradėdant IV naudoti IT arba šioje veikloje nustojus jį naudoti.
- **Apie trumpalaikio turto naudojimą IV pranešti AVMI nereikia.**

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

IT nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas (amortizacija) skaičiuojamas IT, kuris:

- priklauso gyventojui nuosavybės teise ar įsigytas lizingu ir
- naudojamas IV ilgiau kaip 1 metus, ir
- jo kaina ne mažesnė už nusistatytąją, ir
- turtas nurodytas AVMI pateiktoje FR0457 formoje, ir
- nepriskiriamas IT, kurio įsigijimo išlaidos leidžiamiems atskaitymams nepriskiriamos.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

IT nusidėvėjimas

- IT įsigijimo išlaidos (išskyrus gyvenamųjų pastatų ir patalpų, lengvųjų automobilių) **atimamos lygiomis dalimis** per laikotarpį – **ne trumpesnį** negu PMĮ 1 priedėlyje nustatytas nusidėvėjimo normatyvas metais.
- Nusidėvėjimo normatyvas pradedamas skaičiuoti **nuo to mėnesio**, kurį ilgalaikis turtas **pradėtas naudoti IV**.

Svarbu. Žemės įsigijimo išlaidos negali būti atimamos iš IV pajamų.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- IT įsigijimo išlaidomis laikoma turto įsigijimo kaina **su PVM**, jei turto įsigijimo momentu gyventojas **nėra PVM mokėtojas**, t. y. toks gyventojas turto nusidėvėjimą turi skaičiuoti **nuo turto įsigijimo kainos su PVM**.
- Jeigu **IT priskiriamas IV turtui ne tą patį mokestinį laikotarpį** (kalendoriniais metais), kurį įsigytas, nustatant to turto įsigijimo išlaidas, kurios gali būti atskaitomos iš pajamų, turi būti skaičiuojamas **sąlyginis nusidėvėjimas**, t. y. IT įsigijimo kaina turi būti sumažinta kainos dalimi, kuri atitinka to IT sąlyginio nusidėvėjimo sumą. Sąlyginis nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio pirmosios dienos po turto įsigijimo ir skaičiuojamas iki to mokestinio laikotarpio, kurį IT buvo deklaruotas kaip IV turtas, pradžios.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Pavyzdys

Gyventojas 2016 m. sausio 3 d. už 30 000 Eur įsigijo sandėlį, kurį 100 proc. IV pradėjo naudoti nuo 2017 m. sausio 15 d. (PMĮ 1 priedėlyje turtui nustatytas 15 metų nusidėvėjimo normatyvas).

Sąlyginis nusidėvėjimas skaičiuojamas nuo kito mėnesio 1 dienos po sandėlio įsigijimo (2016 m. vasario 1 d.) iki mokestinio laikotarpio, kurį pastatas buvo pradėtas naudoti IV, **pradžios** (iki 2017 m. sausio 1 d.):

$30\,000 \text{ Eur} : 15 \text{ metų} : 12 \text{ mėn.} \times 11 \text{ mėn.} = 1\,833,33 \text{ Eur}$

FR0457 formos 12 laukelyje nurodoma sandėlio įsigijimo kaina sumažinta sąlyginio nusidėvėjimo suma, t. y. 28 167 Eur (30 000 Eur – 1 833,33 Eur)

2017 metų leidžiamams atskaitymams priskiriama **1 877,78 Eur** (28 166,67 Eur : 15 m.) šio pastato nusidėvėjimo suma.

FR0457

Versija

02

S p a u d a s

Forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. VA-37 (2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. VA-199 redakcija)

Pildo AVMI darbuotojas

1 Mokesčio mokėtojo identifikacinis numeris (kodas) 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

2 Mokesčio mokėtojo vardas V A R D E N I S

3 Mokesčio mokėtojo pavardė P A V A R D E N I S

4 Gyvenamosios vietos adresas V I L N I U S , L I N K S M O J I G . 1

5 Telefonas 8 5 1 2 3 4 5 6 7

6 Elektroninio pašto adresas V A R D E N I S @ M A I L . C O M

FIZINIO ASMENS PRANEŠIMAS APIE ILGALAIKIO TURTO AR JO DALIES PRISKYRIMĄ VYKDOMAI INDIVIDUALIAI IR / ARBA KITAI EKONOMINEI VEIKLAI

Pildymo data 7 2 0 1 7 - 0 1 - 1 5

8 Turto rūšies kodas	9 Unikalus nekilnojamojo turto numeris	10 Pažymėti, jei bus nesilaikoma normatyvų*	11 Pažymėti, jei yra sutuoktinio sutikimas dėl šio turto naudojimo**	12 Apskaičiuota įsigijimo kaina***
13 PVM suma	14 Turto įsigijimo arba importo PVM sumokėjimo (įskaitymo) data	15 Turto dalies (%) priskyrimas veiklai	16 Turto naudojimo pradžia	17 Turto naudojimo pabaiga
3	4 5 0 6 - 2 5 7 8 - 0 7 5 0	☐	☒	2 8 1 6 7
		1 0 0	2 0 1 7 - 0 1 - 1 5	M M M M - m m - d d
1		☐	☒	
		5 0	2 0 1 7 - 0 1 - 1 5	M M M M - m m - d d
		☐	☐	
			M M M M - m m - d d	M M M M - m m - d d

*Bus nesilaikoma Pelno mokesčio (statymo 1 priedėlyje nustatytų nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvų (pažymėti, jei taip)

**Yra sutuoktinio sutikimas valdyti, naudoti ir disponuoti šiuo turto (pažymėti, jei taip)

***Nuo šios kainos bus skaičiuojamas turto nusidėvėjimas

Papildomų lapų P skaičius 19 0

Apskaičiuota įsigijimo kaina, nurodyta šiame lape (12 laukelių suma)

18 2 8 1 6 7

Apskaičiuota įsigijimo kaina, nurodyta šiame ir papildomuose lapuose (12 laukelių suma)

20 2 8 1 6 7

Turto rūšies kodai (8 laukelis):

- 1 - Nauji pastatai (pastatyti po 2002-01-01)
- 2 - Gyvenamieji namai (butai)
- 3 - Kiti pastatai
- 4 - Mašinos ir įrenginiai
- 5 - Įrenginiai (statiniai ir kt.)

8 - Mobiliojo ryšio priemonės

9 - Lengvieji automobiliai, naudojami trumpalaikės automobilų nuomos veiklai, vairavimo

mokymo ar transporto paslaugoms teikti - ne senesni kaip 5 metų

10 - Kiti lengvieji automobiliai - ne senesni kaip 5 metų

11 - Kiti lengvieji automobiliai

12 - Krovinių ir automobilių, priekabos ir puspriekabės, autobusai - ne senesni kaip 5 metų

13 - Kiti krovinių ir automobilių, priekabos, puspriekabės, autobusai ir žemės ūkio technika

14 - Kitas aukščiau nelygydytas materialusis turtas

15 - Programinė įranga (kompiuterinės programos) ir įsigytos teisės

16 - Kitas nematerialusis turtas

Užpildė

(parašas)

(vardas, pavardė)

6 - Baldai ir inventoriai

7 - Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės

(išskyrus mobiliojo ryšio)

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Pavyzdys

Gyventojas 2017 m. sausio 15 d. įsigijo stakles už 3 000 Eur, kurias IV pradėjo naudoti 2017 m. vasario 20 d.

Gyventojo nusistatyta IT minimali kaina 300 Eur. Mašinoms ir įrengimams PMĮ 1 priedėlyje nustatytas nusidėvėjimo normatyvas – 5 metai.

Mėnesiui tenkanti staklių nusidėvėjimo suma – 50 Eur (3 000 Eur : 60 mėn. (5 metai)).

Metinė 2017 m. staklių nusidėvėjimo suma – 550 Eur (50 Eur x 11 mėn.).

FR0457

Versija

02

S
P
A
U
D
A
S1 Mokesčio mokėtojo
identifikacinis numeris (kodas)

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

2 Mokesčio mokėtojo vardas

V A R D E N I S

3 Mokesčio mokėtojo pavardė

P A V A R D E N I S

4 Gyvenamosios vietos adresas

V I L N I U S , L I N K S M O J I G . 1

5 Telefonas

8 5 1 2 3 4 5 6 7

6 Elektroninio
pašto adresas

V A R D E N I S @ M A I L . C O M

Forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko
2009 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. VA-87
(2014 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. VA-199 redakcija)

Pildo AVMI darbuotojas

FIZINIO ASMENS PRANEŠIMAS APIE ILGALAIKIO TURTO AR JO DALIES PRISKYRIMĄ VYKDOMAI INDIVIDUALIAI IR / ARBA KITAI EKONOMINEI VEIKLAI

Pildymo data 7 2 0 1 7 - 0 2 - 2 0

8 Turto rūšies kodas	9 Unikalus nekilnojamojo turto numeris	10 Pažymėti, jei bus nesilaikoma normatyvų*	11 Pažymėti, jei yra sutuoktinio sutikimas dėl šio turto naudojimo**	12 Apskaičiuota įsigijimo kaina***
13 PVM suma	14 Turto įsigijimo arba importo PVM sumokėjimo (įskaitymo) data	15 Turto dalies (%) priskyrimas veiklai	16 Turto naudojimo pradžia	17 Turto naudojimo pabaiga
8 3	9 4 5 0 6 - 2 5 7 8 - 0 7 5 0	10 ☐	11 ☒	12 2 8 1 6 7
13	14 2 0 1 6 - 0 1 - 0 3	15 1 0 0	16 2 0 1 7 - 0 1 - 1 5	17 M M M M - m m - d d
8 1 1	9	10 ☐	11 ☒	12
13	14 M M M M - m m - d d	15 5 0	16 2 0 1 7 - 0 1 - 1 5	17 M M M M - m m - d d
8 4	9	10 ☐	11 ☒	12 3 0 0 0
13	14 2 0 1 7 - 0 1 - 1 5	15 1 0 0	16 2 0 1 7 - 0 2 - 2 0	17 M M M M - m m - d d

*Bus nesilaikoma Pelnų mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nustatytų nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvų (pažymėti, jei taip)

**Yra sutuoktinio sutikimas valdyti, naudoti ir disponuoti šiuo turto (pažymėti, jei taip)

***Nušėdos kainos bus skaičiuojamos turto nusidėvėjimas

Apskaičiuota įsigijimo kaina, nurodyta šiame lape (12 laukelių suma)

18 3 1 1 6 7

Apskaičiuota įsigijimo kaina, nurodyta šiame ir papildomuose lapuose (12 laukelių suma)

20 3 1 1 6 7

Turto rūšies kodai (8 laukeliai):

- 1 - Nauji pastatai (pastatyti po 2002-01-01)
- 2 - Gyvenamieji namai (butai)
- 3 - Kiti pastatai
- 4 - Mašinos ir įrenginiai
- 5 - Įrenginiai (statiniai ir kt.)

- 6 - Baldai ir inventoriai
- 7 - Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (išskyrus mobilojo ryšio)

- 8 - Mobilojo ryšio priemonės
- 9 - Lengvieji automobiliai, naudojami trumpalaikės automobilų nuomos veiklai, valstybinio mokymo ar transporto paslaugoms teikti - ne senesni kaip 5 metų
- 10 - Kiti lengvieji automobiliai - ne senesni kaip 5 metų
- 11 - Kiti lengvieji automobiliai
- 12 - Krovinių ir automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai - ne senesni kaip 5 metų
- 13 - Kiti krovinių ir automobiliai, priekabos, puspriekabės, autobusai ir žemės ūkio technika
- 14 - Kitas aukščiau nelyvardytas materialusis turtas
- 15 - Programinė įranga (kompiuterinės programos) ir įsigytos teisės
- 16 - Kitas nematerialus turtas

Lūpildė

(parašas)

(vardas, pavardė)

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Svarbu.** IT įsigijimo išlaidos turi būti sumažintos tam tikslui panaudotų nacionalinio biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, kitų valstybės pinigų fondų, savivaldybių fondų, **Europos Sąjungos lėšų ir kitos finansinės paramos suma**, jeigu tokios lėšos ar tokia parama buvo gauta.
- Jei pagal PMĮ 1 priedėlyje nustatytus nusidėvėjimo normatyvus IT yra pilnai nusidėvėjęs, nurodžius jį FR0457 formoje, bus galima leidžiamiems atskaitymams priskirti tik tokio turto eksploatacines / remonto išlaidas.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Svarbu.** Pardavus IV ilgalaikį turtą (išskyrus nekilnojamąjį turtą), įsigijimo kainai gali būti priskirta tik ta šio turto įsigijimo kainos dalis, kuri nebuvo atskaityta kaip IT nusidėvėjimo (amortizacijos) išlaidos.
- Pardavus GPMĮ 18 str. 3 d. 2–4 punktuose nurodytą IV naudotą IT (lengvuosius automobilius, kompiuterines programas (susikurtas) ir kt.) iš gautų pajamų galima atimti *juridinę galią turinčiais dokumentais pagrįstą* to turto įsigijimo kainą arba pasigaminimo išlaidas, taip pat tokio turto kapitalinio remonto išlaidas, kurios nėra pripažįstamos IV leidžiamais atskaitymais, kol turtas nėra perleidžiamas (jeigu gaunamas nuostolis, jis neatskaitomas iš kitų IV pajamų).

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Galima nesilaikyti PMĮ 1 priedėlyje nustatytų nusidėvėjimo normatyvų, t. y. priskirti IT įsigijimo kainą leidžiamiems atskaitymas per pageidaujama laikotarpį (pvz., tą patį mokestinį laikotarpį, kurį turtas įsigytas), jeigu tenkinamos **visos** sąlygos:

- įsigytas **IT yra nenaudotas ir pagamintas ne anksčiau kaip prieš 2 metus** (skaičiuojant nuo IT naudojimo pradžios);
- įsigytas **turtas gyventojų IV bus naudojamas ne trumpiau kaip 36 mėnesius**;
- įsigytas **IT yra priskirtinas PMĮ 1 priedėlio IT grupėms „mašinos ir įrengimai“, „įrenginiai (statiniai, gręžiniai ir kt.)“.**

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Jeigu įsigytas turtas priklauso grupėms „**kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)**“, „**programinė įranga**“, „**įsigytos teisės**“, nesilaikyti PMĮ 1 priedėlyje nustatytų nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvų galima tik tuo atveju, jeigu šis turtas būtinas kitam materialiajam turtui eksploatuoti

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Kai IT naudojamas ne tik IV (bet ir asmeniniais tikslais), maksimali įsigijimo išlaidoms priskiriama turto įsigijimo kainos dalis, išskyrus mobiliojo ryšio priemones, negali viršyti – 90 proc.
- Mobiliojo ryšio priemonės – 50 proc.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **IV naudojamo turto eksploatavimo ir remonto (paprasto) išlaidos** leidžiamiems atskaitymams priskiriamos pagal to turto **faktinį naudojimą IV** (t. y. turto dalies (procentais) priskyrimą IV), neatsižvelgiant į tai, ar to turto įsigijimo išlaidos (ar bet kokia jų dalis) buvo priskirta leidžiamiems atskaitymams, ar ne.
- Šios išlaidos leidžiamiems atskaitymams priskiriamos tą mokestinį laikotarpį, kurį patiriamos.
- Šis ilgalaikis turtas turi būti nurodytas **FR0457 formoje**.
- Jeigu IV turtas buvo naudojamas ne visą mokestinį laikotarpį, tai leidžiamiems atskaitymams turto eksploatavimo ir remonto išlaidos priskiriamos nuo to mėnesio, kurį turtas pradėtas naudoti IV.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Pavyzdys

Gyventojas, vykdamasis konsultavimo individualią veiklą, 2017 m. kovo 15 d. veiklai priskyre (pateikė FR0457 formą) savo lengvąjį automobilį, kurį vykdomoje veikloje naudoja 50 proc.

Automobiliui buvo atliktas remontas:

- 2017 m. sausio 9 d. (sąskaita faktūra 250 Eur sumai),
- 2017 m. balandžio 29 d. (sąskaita faktūra 300 Eur sumai),
- 2017 m. liepos 10 d. (sąskaita faktūra 250 Eur sumai).

Leidžiamiems atskaitymams gyventojas galės priskirti 275 Eur automobilio remonto išlaidų $(300 + 250) \times 50 \%$.

Pastaba. 2017 m. sausio mėnesį patirtos automobilio remonto išlaidos negali būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, kadangi automobilis IV priskirtas nuo 2017 m. kovo 15 d.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Jei atliekamas IV (**nuosavo**) ilgalaikio materialiojo turto (išskyrus gyvenamuosius pastatus ir patalpas bei lengvuosius automobilius, išskyrus tuos, kurie naudojami tik teikiant transporto arba vairavimo mokymo paslaugas ir (arba) nuomojami) **remontas, kuris pailgina turto naudingo tarnavimo laiką arba pagerina jo naudingąsias savybes, arba rekonstravimas, šio remonto arba rekonstravimo vertė yra didinama remontuoto arba rekonstruoto IV ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo kaina.**
- Tokio remonto arba rekonstravimo vertė leidžiamiems atskaitymams priskiriama per likusį to remontuoto ar rekonstruoto turto nusidėvėjimo laikotarpį.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Jei atliekamas IV naudojamo (**nenuosavo**) ilgalaikio materialiojo turto remontas, kuris pailgina turto naudingo tarnavimo laiką arba pagerina jo naudingąsias savybes, arba rekonstravimas, **šių darbų sąnaudos (ar jų dalis) atskaitomos iš IV pajamų lygiomis dalimis per sutartyje numatytą to turto naudojimo IV laikotarpį pradedant nuo kito mėnesio po remonto ar rekonstravimo darbų užbaigimo dienos.**
- Kai sutartis neterminuota – per PMĮ 1 priedėlyje atitinkamoms turto grupėms nustatytą laikotarpį, bet ne trumpesnę kaip 36 mėn.
- Jei sutartis nutraukiama prieš terminą, neatskaityta remonto sąnaudų dalis, kuri nebuvo įtraukta į leidžiamus atskaitymus, negali būti atskaitoma iš IV pajamų.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Gyvenamųjų pastatų ir patalpų bei lengvųjų automobilių, išskyrus tuos, kurie naudojami tik teikiant transporto arba vairavimo mokymo paslaugas ir (arba) nuomojami, **remonto**, kuris pailgina turto naudingo tarnavimo laiką arba pagerina jo naudingąsias savybes, **ir rekonstravimo išlaidos IV leidžiamiems atskaitymams negali būti priskirtos.**
- Tokios gyventojų patirtos išlaidos galės būti atimamos parduodant šį IT.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Degalų įsigijimo išlaidos:**
reikia pagrįsti ne tik faktą, kad tokios išlaidos yra patirtos, bet ir sunaudotų **degalų kiekį IV pajamų uždirbimui**, t. y. gyventojas turi įrodyti, kokį kiekį degalų jis išnaudojo vykdydamas IV.
- Gyventojas turėtų savo pasirinkta ir suprantama forma fiksuoti IV naudojamos transporto priemonės panaudojimo ir degalų suvartojimo duomenis. (Degalų sunaudojimo normas gyventojas gali pasitvirtinti pats, atsižvelgdamas į gamintojo nurodytus transporto priemonės techninius duomenis).
- Prie leidžiamų atskaitymų **galima priskirti tik faktiškai nuvažiuotam (siejamam su pajamų uždirbimu) atstumui tenkantį sunaudotų degalų kiekį**, neviršijantį normos.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Telefoninius pokalbius** galima priskirti IV leidžiamiesiems atskaitymams ir tuo atveju, jeigu telefonas nebuvo deklaruotas FR0457 formoje.
- Telefono numerio priskyrimas ir naudojimas IV turėtų būti įformintas laisvos formos apskaitos dokumentu.
- Patirtų telefoninio ryšio paslaugų išlaidų dydis nustatomas pagal gyventojų nusistatytą dalį (procentais), atsižvelgiant į tai, kiek patirtos išlaidos susijusios su vykdoma IV.
- Telefono pokalbių sąskaita faktūra turi būti išrašyta IV vykdančio gyventojų arba jo šeimos nario vardu (tuo atveju, kai veikloje gyventojas naudoja telefono numerį, išduotą šeimos nario vardu).
- Galima priskirti išankstinio apmokėjimo mobiliųjų telefonų pokalbių kortelių įsigijimo išlaidas (SIM kortelės: LABAS, EŽYS, PILDYK ir t. t.), pagrįstas kasos aparato čekiais ir / arba sąskaitomis faktūromis.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Kompiuterinių programų įsigijimo išlaidas galima priskirti IV leidžiamiems atskaitymams**, jei kompiuterinės programos kaip IT, naudojamas IV, yra nurodytas FR0457 formoje, o pats kompiuteris FR0457 formoje nenurodytas.
- Kompiuterių programų įsigijimo išlaidos gali būti priskirtos leidžiamiems atskaitymams tik tokiu atveju, jeigu šios programos įsigytos iš nepriklausomų asmenų ir nėra įsigytos iš vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose arba gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinė teritorija.
- Kompiuterių programų **susikūrimo išlaidos nepriskiriamos IV leidžiamiems atskaitymams**.
- **Interneto išlaidas** galima priskirti IV leidžiamiems atskaitymams, jeigu pats kompiuteris FR0457 formoje ir nebuvo nurodytas.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- **Reklamos išlaidos**, skirtos informacijai, susijusiai su nuolatinio Lietuvos gyventojų vykdoma IV ir skatinančia įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, bet kokia forma ir bet kuriomis priemonėmis skleisti esamiems ar potencialiems pirkėjams, **negali būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, jei jos skirtos kontroliuojamuosius vienetų ir susijusius asmenis informuoti, taip pat išlaidos, susijusios su informacijos apie IV sklaidimu, kai atitinkamos veiklos reklamą draudžia įstatymas.**

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Gyventojo ar jo samdomo darbuotojo **nakvynės, kelionės, registravimosi dalyvauti konferencijoje, simpoziume, parodoje ar kitokiame renginyje**, susijusiame su gyventojo IV, išlaidos ir **dienpinigių išlaidos**, jeigu gyventojas savo ar samdomo darbuotojo išvykimą **iš nuolatinės veiklos vykdymo vietos** yra įforminęs atitinkamu **aktu**, kuriame nurodytas išvykimo tikslas, vieta (vietos), trukmė (jeigu komandiruotės metu vykstama į keletą užsienio valstybių – buvimo kiekvienoje užsienio valstybėje trukmė) ir gyventojo numatomų apmokėti išlaidų rūšys.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Jeigu išvykimas susijęs ir su asmeniniais gyventojų ar jo samdomo darbuotojo tikslais, akte turi būti nurodyta ir pagrįsta, kuri dalis su išvykimu susijusių išlaidų priskirtina IV, ir tik ši dalis išlaidų gali būti priskirta leidžiamiems atskaitymams.
- Dienpinigių išlaidos priskiriamos leidžiamiems atskaitymams vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 99 patvirtintomis Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėmis ir Dienpinigių mokėjimo jūreiviams taisyklėmis.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Leidžiamiems atskaitymams priskiriama **stojamųjų narių įnašų ir narių mokesčių suma, tačiau ne daugiau kaip 0,2 procento IV pajamų**, jei stojamieji įnašai, narių mokesčiai mokami vienetais, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų steigėjams ir (arba) dalininkams, ir (arba) nariams.
- Stojamieji narių įnašai ir narių mokesčiai leidžiamiems atskaitymams priskiriami neatsižvelgiant į nustatytą apribojimą (0,2 procento), jei **mokami savivaldos organizacijoms**, kuriose narystė pagal atitinkamą veiklą reglamentuojančius teisės aktus yra privaloma.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Leidžiamiems atskaitymams priskiriama:

- Už IV vykdyti paimtą paskolą, kuri naudojama **tik IV leidžiamiems atskaitymams priskiriamoms išlaidoms padengti, mokamų palūkanų dalis, neviršijanti tokios paskolos rinkos kainos.**
- Palūkanos, mokamos už paskolą, paimtą kito nei gyvenamosios paskirties statinio statybai, **kaupiamos ir IV leidžiamiems atskaitymams priskiriamos kaip to turto įsigijimo išlaidų dalis**, jei, užbaigus statybos darbus, šis turtas naudojamas IV ir deklaruotas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.
- Nutraukus IV ar nustojus minėtą statinį naudoti IV, neatskaityta palūkanų dalis iš gyventojų apmokestinamųjų pajamų neatskaitoma.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Leidžiamiems atskaitymams priskiriama per mokestinį laikotarpį **faktiškai patirtų natūralios netekties nuostolių**, išskyrus šviežių vaisių, uogų, grybų ir daržovių natūralios netekties nuostolius, **suma, neviršijanti 1 procento gyventojų mokestinio laikotarpio IV pajamų.**
- Per mokestinį laikotarpį faktiškai patirtų šviežių vaisių, uogų, grybų ir daržovių natūralios netekties nuostolių **suma negali viršyti 3 procentų gyventojų mokestinio laikotarpio IV pajamų.**
- **Natūralios netekties nuostoliais** laikomas natūralus prekių (žaliavų, produkcijos) sumažėjimas dėl prekių (žaliavų, produkcijos) saugojimo, perpylimo, pakavimo, vežimo, krovimo ir pardavimo, įskaitant nuostolius dėl pirkėjų užmaršumo.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Leidžiamiesiems atskaitymams priskiriamos Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyto dydžio gyventojų kaip IV vykdančio asmens **privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) ir valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokos.**
- Nuo IV pajamų gyventojų mokėtinos PSD ir VSD įmokos **priskiriamos leidžiamiesiems atskaitymams tą mokestinį laikotarpį, kurį gautos arba uždirbtos IV pajamos**, nuo kurių tos įmokos apskaičiuotos (GPMĮ 18 str. 11 dalis), t. y. įmokos apskaičiuotos nuo 2017 metais gautų (uždirbtų) IV pajamų bus priskiriamos šio mokestinio laikotarpio (2017 m.) leidžiamiesiems atskaitymams, neatsižvelgiant į tai, kada jos bus sumokėtos.
- **Svarbu.** Apdraustojo papildomai savo lėšomis mokama pensijų įmoka, priskiriama neleidžiamiesiems atskaitymams.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- IV leidžiamiesiems atskaitymams galima priskirti **50 proc. su IV pajamomis susijusių gyventojų patirtų reprezentacinių išlaidų sumos**, tačiau bet kokiame atveju **tokia suma negali viršyti 2 proc. gyventojų IV pajamų per mokestinį laikotarpį.**
- **Reprezentacinėmis sąnaudomis** laikomos gyventojų išlaidos konkrečių asmenų naudai naujiems verslo ryšiams su kitais gyventojais ar vienetais, išskyrus su šiuo gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusius asmenis, taip pat sutuoktinius, sugyventinius, vaikus (įvaikius), tėvus (įtėvius) ir vienetus, kuriuose gyventojas tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 procentus akcijų (dalių, pajų), užmegzti ar esamiems verslo ryšiams pagerinti.
- Reprezentacinėms sąnaudoms nepriskiriamos išlaidos, nustatytos PMĮ 22 str. 5 dalyje (**medžioklės, žvejybos, golfo, plaukiojimo jachtomis, azartinių lošimų, stovyklavimo išlaidos**).

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Skolos laikomos beviltiškomis, jeigu:

- **gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas** negali jų susigražinti praėjus ne mažiau kaip **vieneriems metams** nuo skolų sumos įtraukimo į pajamas, o jeigu pajamos pripažįstamos pagal pinigų apskaitos principą – praėjus ne mažiau kaip vieneriems metams nuo skolų atsiradimo momento užfiksavimo mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose ir apskaitos registruose, arba
 - skolininkas yra miręs arba paskelbtas mirusiu, arba
 - skolininkas yra likviduotas, arba
 - skolininkas yra bankrutavęs.
- Mokesčio mokėtojas turi įrodyti ne tik skolų beviltiškumą, bet ir savo pastangas šiems skoloms susigražinti.
- Skolos nelaikomos beviltiškomis, kai skolininkas ir kreditorius yra susiję asmenys.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Leidžiamiems atskaitymams nepriskiriamos išlaidos:

- gyvenamųjų pastatų ir patalpų įsigijimo išlaidos;
- lengvųjų automobilių, išskyrus tuos, kurie naudojami tik teikiant transporto arba vairavimo mokymo paslaugas ir (arba) nuomojami, įsigijimo išlaidos;
- kompiuterių programų susikūrimo išlaidos;
- kompiuterių programų įsigijimo išlaidos, jeigu šios programos yra įsigytos iš asocijuotų asmenų arba yra įsigytos iš vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, arba gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje;
- į biudžetą mokamas PVM ir GPMĮ nustatytas pajamų mokestis;
- pirkimo (importo) PVM, gyventojų, kuris yra PVM mokėtojas, įtrauktas į PVM atskaitą;

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- sumokėtos netesybos, į biudžetą ir valstybės pinigų fondus sumokėtos baudos, delspinigiai ir kitos sankcijos už teisės aktų pažeidimus;
- išlaidos paramai ir dovanoms;
- neapmokestinamosioms pajamoms tenkantys leidžiami atskaitymai;
- išmokos užsienio gyventojams, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėse teritorijose;
- gyventojų padarytos žalos atlyginimas;
- išmokos, nuo kurių gyventojas privalėjo išskaičiuoti pajamų arba pelno mokestį, tačiau jo neišskaičiavo;
- išmokos užsienio vienetams, kurie įregistruoti ar kitaip organizuoti tikslinėse teritorijose;
- išlaidos, patirtos darant Baudžiamojo kodekso uždraustą veiką, įskaitant kyšius.

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

- Kai pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu (taikant pinigų apskaitos principą), leidžiamų atskaitymų suma **negali viršyti** per tą mokestinį laikotarpį gautų IV pajamų.
- Jei taikant kaupimo apskaitos principą gaunami mokestinio laikotarpio nuostoliai (iš IV pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas ir leidžiamus atskaitymus), – **jų suma perkeliama į kitą mokestinį laikotarpį.**

Individualios veiklos leidžiami atskaitymai

Nuostolių perkėlimas (GPMĮ 18¹ str.)

- Mokestinius **nuostolius galima perkelti neribotą laiką**. Tačiau toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu gyventojas nutraukia veiklą, dėl kurios šie mokestiniai nuostoliai susidarė.
- Jeigu mokestiniai nuostoliai gaunami ilgiau negu vienerius metus, pirmiausia perkeliama ankstesnių metų nuostoliai. Vėliau patirti mokestiniai nuostoliai perkeliama tik padengus ankstesnių metų nuostolius.
- Jeigu gyventojas verčiasi **kelių skirtingų rūšių IV**, tai iš skirtingų IV rūšių susidarę **mokestiniai nuostoliai gali būti dengiami tik tos rūšies veiklos, dėl kurios tie nuostoliai susidarė, pajamomis**.

Buhalterinė apskaita

Gyventojas, besiverčiantis IV (išskyrus notarus, antstolius ir advokatus), privalo naudoti tokius apskaitos dokumentus:

1. sąskaitą faktūrą;
2. PVM sąskaitą faktūrą;
3. kasos aparato kvitą;
4. kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus, pinigų priėmimo kvitus ir pan.).

Svarbu. Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitai (forma FR0508) nuo 2014-05-01 IV buhalterinėje apskaitoje nenaudojami.

Buhalterinė apskaita

Gyventojas, besiverčiantis IV (išskyrus notarus, antstolius ir advokatus), **privalo išrašyti ir išduoti** prekių arba paslaugų pirkėjams vieną iš 1–3 punktuose nurodytų apskaitos dokumentų, jeigu Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283, nenustatyta kitaip.

Pastaba. Kai gyventojas vykdo individualią lauko prekybos veiklą ir pirkėjas nereikalauja išduoti apskaitos dokumento, tai pasibaigus dienai, gyventojo iš šios veiklos gauti pinigai gali būti užpajamuojami vienu apskaitos dokumentu, kuriame nurodoma bendra per dieną parduotų prekių suma.

Buhalterinė apskaita

Apskaitos dokumentai

- Gyventojas, kuris nenaudoja kasos aparato ir
 - nėra PVM mokėtojas, turi išrašyti sąskaitą faktūrą;
 - yra PVM mokėtojas, turi išrašyti PVM sąskaitą faktūrą.
- Jei gyventojas yra įsigijęs ir savo veikloje naudoja kasos aparatą, jis privalo išduoti pirkėjui kasos aparato kvitą, o pirkėjo prašymu – sąskaitą faktūrą (jei gyventojas nėra PVM mokėtojas) arba PVM sąskaitą faktūrą (jei gyventojas yra PVM mokėtojas).
- Sąskaitos faktūros arba PVM sąskaitos faktūros, nepriklausomai nuo to, kuris apskaitos principas (pinigų ar kaupimo) individualioje veikloje taikomas, išrašomos prekių perdavimo arba paslaugos suteikimo momentu.

Buhalterinė apskaita

Sąskaitų faktūrų privalomi rekvizitai:

- 1) dokumento pavadinimas;
- 2) ūkio subjekto, surašiusio sąskaitą faktūrą, pavadinimas, kodas.

Prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) kodas (*jeigu jis fizinis asmuo*, – PVM mokėtojo kodas, o jeigu jis jo neturi, – asmens pasirinkimu arba asmens kodas, arba IV vykdymo pažymos numeris), taip pat pirkėjo (kliento) pavadinimas ir kodas (*jeigu jis fizinis asmuo*, – to asmens vardas, pavardė ir PVM mokėtojo kodas, o jeigu jis jo neturi, – asmens pasirinkimu arba asmens kodas, arba individualios veiklos vykdymo pažymos numeris).

Buhalterinė apskaita

Sąskaitų faktūrų privalomi rekvizitai (tęsinys):

3) dokumento data;

4) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys;

5) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška. Jeigu ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas nurodomas kiekybine išraiška, turi būti nurodyti mato vienetai;

6) asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės), parašas (-ai) ir pareigos (**nuo 2016-01-01 šis rekvizitas neprivalomas**).

Buhalterinė apskaita

- Gyventojai, veikiantys partnerystės pagrindais neįsteigę juridinio asmens, privalo, išrašydami sąskaitą faktūrą, nurodyti visų partnerystės pagrindais veikiančių gyventojų vardus, pavardes, gyventojų pasirinkimu – asmens kodus arba individualios veiklos vykdymo pažymų numerius arba vieno iš partnerystės pagrindais veikiančių gyventojų vardą, pavardę su žodžiais „ir partneriai“ bei šio gyventojų pasirinkimu – asmens kodą arba individualios veiklos vykdymo pažymos numerį.
- Darbuotojas apskaitos dokumentus išrašo IV vykdytojo vardu (jei dokumentas pasirašomas, jį gali pasirašyti darbuotojas savo vardu).

Buhalterinė apskaita

- Gyventojas, besiverčiantis IV, pirkdamas žemės ūkio produkciją iš gyventojų (ne PVM mokėtojų ir kuriam netaikoma kompensacinio PVM tarifo schema), kuris pats ją išaugino, arba pirkdamas iš gyventojų (ne PVM mokėtojų ir nesiverčiančio IV) asmeninės nuosavybės teise priklausančius daiktus, privalo išrašyti sąskaitą faktūrą, *išskyrus atvejus, kai besiverčiantis IV gyventojas, atsiskaitydamas už daiktus, naudoja kasos aparatą ir perkamų miško gėrybių (grybų, uogų, riešutų, vaistažolių) kaina neviršija 100 Eur arba kitų perkamų daiktų kaina neviršija 60 Eur.*

Buhalterinė apskaita

- Gyventojas, kuris po 2014-05-01 iš anksto grynaisiais pinigais gauna avansą, pinigų gavimo momentu turi išrašyti pinigų priėmimo kvitą, o atlikus paslaugą (pardavus prekę) bendrai paslaugos vertei – sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaitą faktūrą (jei yra PVM mokėtojas).
- Jei atsiskaitymas nesutampa su paslaugų suteikimo ar prekių perdavimo momentu, gyventojas išrašo sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaitą faktūrą, kurioje nurodo, kad už prekes ar paslaugas bus atsiskaitoma vėliau, o atsiskaičius vėliau, pinigų gavimo momentu, išrašo pinigų priėmimo kvitą.
- Gyventojas, savo veikloje naudojantis pinigų priėmimo kvitus, turi pildyti Pinigų priėmimo ir (ar) išmokėjimo kvitų blankų apskaitos knygą.

Kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 340.

Buhalterinė apskaita

Pavyzdys (paslaugos suteikimo momentas sutampa su atsiskaitymo momentu)

- IV pagal pažymą vykdomas gyventojas (ne PVM mokėtojas) teikia valymo paslaugas įmonei. Paslauga atlikta 2017-01-20. Pinigai sumokėti 2017-01-20.
- **Nepriklausomai nuo atsiskaitymo būdo (pavedimu per banką ar grynaisiais pinigais) – 2017-01-20 išrašoma sąskaita faktūra.**

Buhalterinė apskaita

Pavyzdys (paslaugos suteikimo momentas nesutampa su atsiskaitymo momentu – sumokama vėliau)

- IV vykdančias gyventojas (ne PVM mokėtojas) teikia valymo paslaugas įmonei. Paslauga atlikta 2017-01-07. Pinigai sumokėti 2017-01-12.
- **Atsiskaitoma pavedimu** – 2017-01-07 išrašoma sąskaita faktūra, nurodant vėlesnį apmokėjimą. Gavus pinigus pavedimu, joks dokumentas neišrašomas (sąskaitoje faktūroje pažymima, kad atsiskaityta pavedimu per banką).
- **Atsiskaitoma grynaisiais** – 2017-01-07 išrašoma sąskaita faktūra (pažymint, kad atsiskaityta bus vėliau). 2017-01-12 išrašomas pinigų priėmimo kvitas.

Buhalterinė apskaita

Išlaidų dokumentai (GPMĮ 18 str. 8–9 punktai)

Išlaidos turi būti pagrįstos juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais:

- sąskaitomis faktūromis,
- PVM sąskaitomis faktūromis,
- importo deklaracijomis,
- laisvos formos apskaitos dokumentais,
- kasos aparato kvitais.

Prekių ir paslaugų įsigijimo iš užsienio vienetų ir gyventojų atvejais išlaidos gali būti pagrindžiamos užsienio vienetų ir gyventojų surašytais dokumentais, jeigu iš šių dokumentų galima nustatyti ūkinės operacijos turinį.

Buhalterinė apskaita

- Išlaidos kasos aparatų kvitais gali būti pagrįstos tik tuo atveju, jeigu prekių ar paslaugų, kurių įsigijimą patvirtina kasos aparato kvitas, vertė (įskaitant PVM) neviršija 100 Eur, (iki 2015-05-31 – jei vertė (įskaitant PVM) neviršijo 290 Eur). Įsigyjant degalus – jei vertė (įskaitant PVM) neviršija 150 Eur **ir jame yra visi privalomi rekvizitai, taip pat pirkėją identifikuojantis rekvizitas (-ai)** (iki 2015 05 31– degalams vertės apribojimai nebuvo taikomi).
- Jei gyventojas vykdo kelių rūšių IV ir išlaidoms pagrįsti turi vieną dokumentą, tai išlaidas tarp veiklos rūšių jis paskirsto pats pagal faktines išlaidas arba proporcingai pajamoms iš IV rūšių.
- Gyventojas, pasirinkęs apmokestinamąsias IV pajamas apskaičiuoti GPMĮ 18 str. 12 dalyje nustatyta tvarka, neprivalo turėti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų.

Buhalterinė apskaita

- Gyventojai, kurie veiklos pajamoms apskaityti nenaudoja kasos aparato, privalo pildyti **Gyventojo individualios veiklos pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą (toliau – Žurnalas)**.
- Pinigų apskaitos principą taikantis gyventojas daro atskirą įrašą Žurnalo pajamų skiltyje, kai faktiškai gauna pajamų iš IV.
- Kaupimo apskaitos principą taikantis gyventojas daro atskirą įrašą Žurnalo pajamų skiltyje, kai uždirba pajamų, neatsižvelgdamas į pinigų gavimą.
- Išlaidos Žurnale registruojamos, kai jos patiriamos, neatsižvelgiant į taikomą apskaitos principą ir į tai, ar jos apmokėtos.
- Pastaba: Gyventojas gali nepildyti Žurnalo, jei taiko dvejybinių įrašų ir iš jo pildomų apskaitos registru galima nustatyti mokesčiams apskaičiuoti reikiamus duomenis.

GYVENTOJO INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ APSKAITOS ŽURNALAS

(gyventojo vardas, pavardė, asmens kodas)

(gyvenamoji vieta)

(veiklos pavadinimas)

Eil. Nr.	Data	Dokumento data, pavadinimas ir numeris	Operacijos turinys	Pajamų suma (eurais)	Išlaidos – leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu		
					prekių, medžiagų, žaliavų, detalių įsigijimo		
1	2	3	4	5	6	7	8

Buhalterinė apskaita

- Gyventojas **privalo pildyti atskirus Žurnalus** visoms vykdomoms IV rūšims, kurios nurodytos Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymoje FR0468.
- Gyventojas Žurnalą pildo chronologine tvarka.
- Gyventojas, pasirinkęs apmokestinamąsias IV pajamas apskaičiuoti bendraja GPMĮ 18 straipsnyje nustatyta tvarka, privalo pildyti visas Žurnalo skiltis.
- Gyventojas, pasirinkęs apmokestinamąsias IV pajamas apskaičiuoti GPMĮ 18 str. 12 dalyje nustatyta tvarka, privalo pildyti Žurnalo 1–5 skiltis.

Buhalterinė apskaita

- Duomenys apie gautas pajamas ir patirtas išlaidas į Žurnalą įrašomi ne vėliau kaip iki kito mėnesio paskutinės dienos.
- Jei per mokestinį laikotarpį į Žurnalą įrašoma daug įrašų, tai gyventojas gali daryti tarpinių sumų įrašus (kas mėnesį, ketvirtį, pusmetį), kuriuos privalo pasirašyti.
- Gyventojai privalo saugoti apskaitos dokumentus ir apskaitos registrus ne mažiau kaip 10 metų.
- Žurnalą galima įsigyti buhalterinės apskaitos blankais prekiaujančiose parduotuvėse arba pasigaminti pačiam (naudojant pavyzdinę Žurnalo formą).
- Žurnalas gali būti pildomas ir kompiuteriu.

Buhalterinė apskaita

- **Nepriklausomai nuo IV taikomo pajamų apskaitos principo**, norint nustatyti neparduotų prekių, gaminių, nesunaudotų medžiagų, žaliavų, detalių likutį, mokestinio laikotarpio pabaigoje **atliekama inventorizacija** (įforminama laisvos formos dokumentu, kuriame nurodomas neparduotų prekių, gaminių, nesunaudotų gamybai medžiagų, detalių kiekis, įsigijimo kaina, suma).
- Jeigu pagal **pinigų apskaitos principą** pajamas apskaitantis gyventojas pardavė prekių, savos gamybos produkcijos (gaminų), o pirkėjai iki mokestinių metų pabaigos neatsiskaitė, surašoma pažyma (joje nurodant tokių parduotų prekių įsigijimo išlaidas, gaminių savikainą).
- Pažymos ir (arba) inventorizacijos duomenys įrašomi į Žurnalo 6 skiltį (suma su minuso ženklu). Kito mokestinio laikotarpio pradžioje Žurnale daromas toks pat įrašas su pliuso ženklu.

Buhalterinė apskaita

- **Nereikalaujama, kad kasos aparatus naudotų** gyventojai, kurie verčiasi IV ir teikia paslaugas arba parduoda savo gamybos ne maisto prekes.
- Kasos aparatus privalo naudoti IV besiverčiantys gyventojai, prekiaujantys **tiek maisto produktais, tiek ne maisto produktais**) pastatuose ar patalpose, kioskuose, vagonėliuose, kilnojamuosiuose nameliuose, autoparduotuvėse.
- **Svarbu.** Visais žemiau (72 skaidrėje) minimais atvejais, kai naudoti EKA nereikalaujama, gyventojas, vykdamas IV, **asmeniui pageidaujant**, turi išduoti *pinigų priėmimo kvitą* arba kitą teisės aktų nustatytais atvejais vietoj jo naudojamą apskaitos dokumentą.

Buhalterinė apskaita

Nereikalaujama naudoti kasos aparato:

- kai IV besiverčiantys gyventojai prekiauja pastatuose ar patalpose, taip pat kioskuose, vagonėliuose, kilnojamuose nameliuose, autoparduotuvėse, kurių siena (-os) arba ją atitinkantys konstrukcijos elementai yra visiškai ar didžia dalimi atidaromi į lauką;
- gyventojams, kurie per paskutiniuosius 2 metus pirmą kartą įregistravę prekybos IV pagal pažymą arba įsigiję prekybos verslo liudijimą, arba keičia mokesčių sumokėjimo formą iš IV su prekybos verslo liudijimu į prekybos IV pagal pažymą, prekiauja pirmuosius 6 veiklos vykdymo mėnesius, skaičiuojamus nuo veiklos įregistravimo ar verslo liudijimo įsigijimo;
- konkrečiais atvejais VMI įvertinus objektyvias priežastis ir priėmus individualius sprendimus, dėl kurių kasos aparato naudojimas atitinkamoje **prekybos vietoje** yra negalimas arba sukeltų akivaizdžiai neproporcingas administracinės naštos pasekmes.

Buhalterinė apskaita

- Kiekvienam kasos aparatui pildomas atskiras **Individualia veikla besiverčiančio gyventojų kasos aparato kasos operacijų ir išlaidų apskaitos žurnalas** (kurio forma ir pildymo tvarka nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011-04-29 įsakymu Nr. VA-51).
- Žurnalą galima **įsigyti** blankų leidyklų parduotuvėse arba **atsispausdinti** iš **VMI interneto svetainės www.vmi.lt**
Gyventojams> Konsultacinės medžiagos katalogas> Kiti mokesčiai ir klausimai> Kasos aparatai, grynujų pinigų priėmimo ir išmokėjimo kvitai, bilietai > Kasos aparatai> Kasos operacijų žurnalo pildymo tvarka> Individualia veikla besiverčiančio gyventojų kasos operacijų apskaitos žurnalo pildymas ir saugojimas.
- Žurnalų AVMI registruoti nereikia.

Taksometrai individualioje veikloje

- Gyventojai, įregistravę keleivių vežimo lengvaisiais automobiliais IV, pajamoms apskaityti privalo naudoti taksometrus, kurie turi būti užregistruoti AVMI.
- Kiekvienam taksometrui turi būti pildomas atskiras **Taksometro kasos operacijų žurnalas**, kurį galima įsigyti blankų leidyklos parduotuvėse arba atsispausdinti iš [VMI interneto svetainės www.vmi.lt](http://www.vmi.lt)> Gyventojams> Konsultacinės medžiagos katalogas> Kiti mokesčiai ir klausimai> Taksometrų registravimas ir jų dokumentų pildymo tvarka> Kur galima įsigyti taksometro kasos operacijų žurnalą?
- Atsiskaitant su keleiviais, kiekvienam keleiviui turi būti išduodamas pinigų priėmimo kvitas, kurio naudojimo, išrašymo ir apskaitos ypatumus nustato Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 340.

Individualios veiklos pajamų apmokestinimo pavyzdžiai

- Gyventojas per 2016 metus iš baldų gamybos IV uždirbo **18 000 Eur pajamų**, patyrė **8 500 Eur** su pajamų uždirbimu susijusių išlaidų ir sumokėjo SODRAI **394,20 Eur** (31,50 Eur x 6 mėn. + 34,20 Eur x 6 mėn.) **PSD** bei **500 Eur VSD įmokų**.
- Nuo 2016 metų apmokestinamųjų gyventojų pajamų apskaičiuotos mokėtinos VSD ir PSD įmokos:
- VSD bazė = PSD bazė: $(18\ 000 - 8\ 500) / 2 = 4\ 750$ Eur
- Mokėtina **VSD įmoka**: $4\ 750 \times 28,5 \text{ proc.} = 1\ 353,75$ Eur (papildomai reikia mokėti 853,75 Eur (1 353,75 – 500))
- Mokėtina **PSD įmoka**: $4\ 750 \times 9 \text{ proc.} = 427,50$ Eur (papildomai reikia mokėti 33,30 Eur (427,50 – 394,20)).

Bendra išlaidų suma – **10 281,25 Eur** (8 500 + 1 353,75 + 427,50)

Mokėtinas **GPM: 385,94 Eur** ((18 000 – 10281,25) x 5 proc.).

Individualios veiklos pajamų apmokestinimo pavyzdžiai

- Individualią konsultavimo veiklą vykdęs gyventojas 2016 m. gavo **17 000 Eur pajamų** ir patyrė **3 500 Eur** išlaidų. Pasirinko **30 proc.** pajamų priskyrimo leidžiamiems atskaitymams būdą. **PSD ir VSD įmokų nemokėjo** (visus 2016 m. buvo draustas sveikatos draudimu).
- Gyventojų apskaičiuota leidžiamų atskaitymų suma –
- **5 100 Eur (17 000 x 30 proc.);**
- apmokestinamosios pajamos – **11 900 Eur (17 000 – 5 100)**
- **GPM suma – 1 785 Eur (11 900 x 15 proc.)**
- VSD bazė = PSD bazė: **$(17\ 000 - 5\ 100) / 2 = 5\ 950$ Eur**
- **VSD įmoka – 1695,75 Eur (5 950 x 28,5 proc.)**
- **PSD įmoka – 535,5 Eur (5 950 x 9 proc.).**

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- PVM sąskaita faktūra – dokumentas, kuriuo įforminamas PVM mokėtojo prekių tiekimas arba paslaugų teikimas, taip pat PVM apmokestinamo avanso gavimas.
- Tai laisvos formos dokumentas, kuriame turi būti visi Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme (toliau – PVMĮ) nustatyti rekvizitai.

PVMĮ 2 str. 30 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- Įvykusį prekių tiekimą (paslaugų teikimą) PVM mokėtojas privalo įforminti PVM sąskaita faktūra pats arba užtikrinti, kad tai padarytų pirkėjas arba trečiasis asmuo.
- Prekių tiekimą arba paslaugų teikimą prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo vardu gali įforminti trečiasis asmuo, taip pat šių prekių arba paslaugų pirkėjas, tačiau tik tuo atveju, kai yra išankstinis tiekėjo (teikėjo) ir pirkėjo susitarimas.
- *Susitarimas gali būti išreikštas žodžiu arba raštu. Svarbu, kad abi šalys galėtų įrodyti, jog išankstinis susitarimas buvo sudarytas.*

PVMĮ 79 str. 1 ir 8 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- Kai tiekama žemės ūkio produkcija, PVM sąskaitą faktūrą išrašo žemės ūkio produkcijos pirkėjas - supirkėjas ar perdirbėjas, jeigu jis yra Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas.

Pavyzdys:

Ūkininkas PVM mokėtojas parduoda grūdus perdirbėjui UAB „Malūnas“.

PVM sąskaitą faktūrą išrašo UAB „Malūnas“.

PVMĮ 79 str. 9 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- Kai į kitą ES valstybę narę tiekama nauja transporto priemonė, neatsižvelgiant į tai, kuriam asmeniui ji tiekama, PVM sąskaitą faktūrą privalo išrašyti ir asmuo, kuris nėra PVM mokėtojas (*viešoji įstaiga, biudžetinė įstaiga, įsigijęs verslo liudijimą fizinis asmuo, bankas ar draudimo įstaiga, fizinis asmuo, nevykdantis ekonominės veiklos (gyventojas) ir kiti*).

PVMĮ 79 str. 7 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- PVM sąskaita faktūra išrašoma nedelsiant, per protingai trumpą terminą.
- Ilgalaikių paslaugų (pvz., telekomunikacijų, nuomos ar pan.) teikimo, taip pat ilgalaikio elektros energijos, dujų, šilumos ir kitų rūšių energijos tiekimo atvejais PVM sąskaita faktūra išrašoma už visą per mėnesį suteiktų prekių (paslaugų) kiekį iki kito mėn. 10 dienos.

PVMĮ 79 str. 2 d. 1 p.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

PVM sąskaita faktūra privalo būti išrašyta:

- Tiekiant prekes, kurioms taikomas 0 proc. PVM tarifas, pagal PVMĮ IV skyriaus nuostatas ar teikiant paslaugas į ES, kai privalo apskaičiuoti pardavimo PVM tenka pirkėjui:
ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį prekės buvo patiektos ar paslaugos suteiktos, 15 dienos.
- Tiekiant prekes į ES ilgiau nei kalendorinį mėnesį:
ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį prekės buvo patiektos, 15 dienos.
- Teikiant ilgalaikes paslaugas į ES, kai privalo apskaičiuoti pardavimo PVM tenka pirkėjui:
ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį paslaugos buvo suteiktos, 15 dienos.

PVMĮ 79 str. 2 d. 2 p.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- PVM sąskaitos faktūros gali būti rašytinės (išrašomos ant spausdinto blanko) ir elektroninės.

PVMĮ 79 str. 11 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- Elektroninė PVM sąskaita faktūra – PVM sąskaita faktūra, kurioje yra nurodyti PVMĮ nustatyti PVM sąskaitos faktūros rekvizitai ir kuri yra išrašyta ir gauta bet koku elektroniniu formatu.
- Elektroninė PVM sąskaita faktūra gali būti naudojama tik tuo atveju, kai yra išankstinis pirkėjo sutikimas.
- **Svarbu**, kad PVM sąskaita faktūra būtų elektroninio formato, kai ji išrašoma ir gaunama.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- PVM sąskaitos faktūros saugomos tokios formos, kokios jos buvo išrašytos (rašytinės ar elektroninės).
- PVM sąskaitos faktūros per visą saugojimo laiką turi būti įskaitomos.
- PVM sąskaitos faktūros saugomos 10 metų nuo jų išrašymo dienos.

PVMĮ 78 str. 7 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) informinimas PVM sąskaita faktūra

PVM sąskaitoje faktūroje privalo būti nurodyta:

- 1) PVM sąskaitos faktūros išrašymo data;
- 2) PVM sąskaitos faktūros serija ir numeris;
- 3) prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo PVM mokėtojo kodas;
- 4) prekių arba paslaugų pirkėjo (kliento) PVM mokėtojo kodas, jei pirkėjas PVM mokėtojas;
- 5) prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo pavadinimas arba vardas pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir buveinė arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo);
- 6) prekių arba paslaugų pirkėjo pavadinimas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir adresas;

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- 7) tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų pavadinimas taip pat jų kiekis;
- 8) prekių tiekimo arba paslaugų teikimo data, jeigu ji nesutampa su PVM sąskaitos faktūros išrašymo data;
- 9) tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos vieneto kaina (be PVM), taip pat nuolaidos, neįtrauktos į vieneto kainą;
- 10) tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų, apmokestinamų taikant vienodą tarifą, apmokestinamoji vertė;
- 11) PVM tarifas (tarifai);
- 12) PVM suma eurais;

PVMĮ 80 str. 1 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

13) kai įforminamas prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas, kuris neapmokestinamas arba apmokestinamas taikant 0 proc. PVM tarifą – nuoroda į PVMĮ arba Direktyvos 2006/112/EB nuostatas arba bet kokia kita nuoroda;

Pvz., „PVM įstatymo 49 straipsnis“ arba „Direktyvos 2006/112/EB 138 (1) straipsnis“, arba tiesiog įrašomas sakinytis „prekės tiekiamos į kitą ES valstybę“ ir pan.

14) PVM įstatymo 2 str. 16 dalyje nurodyti duomenys apie naują transporto priemonę (t. y. eksploatavimo pradžia, rida, valandų skaičius) – naujos transporto priemonės tiekimo į kitą valstybę narę atveju;

PVMĮ 80 str. 1 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

15) kai taikoma speciali turizmo paslaugų apmokestinimo PVM schema, nurodyta PVM įstatymo XII sk. II skirsnyje, – nuoroda „Maržos apmokestinimo schema. Kelionių agentūros“, o kai taikoma speciali naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir antikvarinių daiktų apmokestinimo PVM schema, nurodyta PVMĮ XII sk. III skirsnyje, – atitinkama nuoroda „Maržos apmokestinimo schema. Naudotos prekės“, „maržos apmokestinimo schema. Meno kūriniai“ arba „Maržos apmokestinimo schema. Kolekcionavimo objektai ir antikvariniai daiktai“;

PVMĮ 80 str. 1 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- 16) fiskalinio agento PVM mokėtojo kodas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir adresas, – kai pagal šį Įstatymą privalo apskaičiuoti PVM tenka užsienio apmokestinamojo asmens paskirtam fiskaliniam agentui;
- 17) kai įforminamas prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas, už kurias privalo apskaičiuoti (arba išskaityti) ir sumokėti PVM tenka pirkėjui (klientui), – nuoroda „Atvirkštinis apmokestinimas“;

PVMĮ 80 str. 1 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

18) kai prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda gavus atlygį už patiektas prekes ar suteiktas paslaugas, – nuoroda „Pinigų apskaitos sistema“;

19) kai PVM sąskaitą faktūrą prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo vardu įformina pirkėjas, – nuoroda „Sąskaitų faktūrų išsirašymas“.

PVMĮ 80 str. 1 d.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- Jeigu po prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimo keičiasi tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) apmokestinamoji vertė ir (arba) kiekis, suteikiamos nuolaidos, prekės gražinamos, prekių (paslaugų) atsisakoma ir kt., PVM mokėtojas, kuris išrašė pradinę prekių tiekimą arba paslaugų teikimą įforminančią PVM sąskaitą faktūrą, turi pirkėjui išrašyti minėtus pasikeitimus įforminančią kreditinę PVM sąskaitą faktūrą. Šalių susitarimu minėtų aplinkybių pasikeitimai įforminami pirkėjo, PVM mokėtojo, išrašoma debetine PVM sąskaita faktūra.

PVMĮ 83 str.

Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

Kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje, be PVMĮ 80 straipsnyje nurodytų rekvizitų, taip pat turi būti nurodyta:

- tikslinamos PVM sąskaitos faktūros išrašymo data,
- serija,
- numeris (jeigu įmanoma tiksliai nustatyti, kurio apskaitos dokumento duomenys tikslinami) ar
- pateikiami kiti duomenys (jeigu neįmanoma tiksliai nustatyti, kurio apskaitos dokumento duomenys tikslinami).

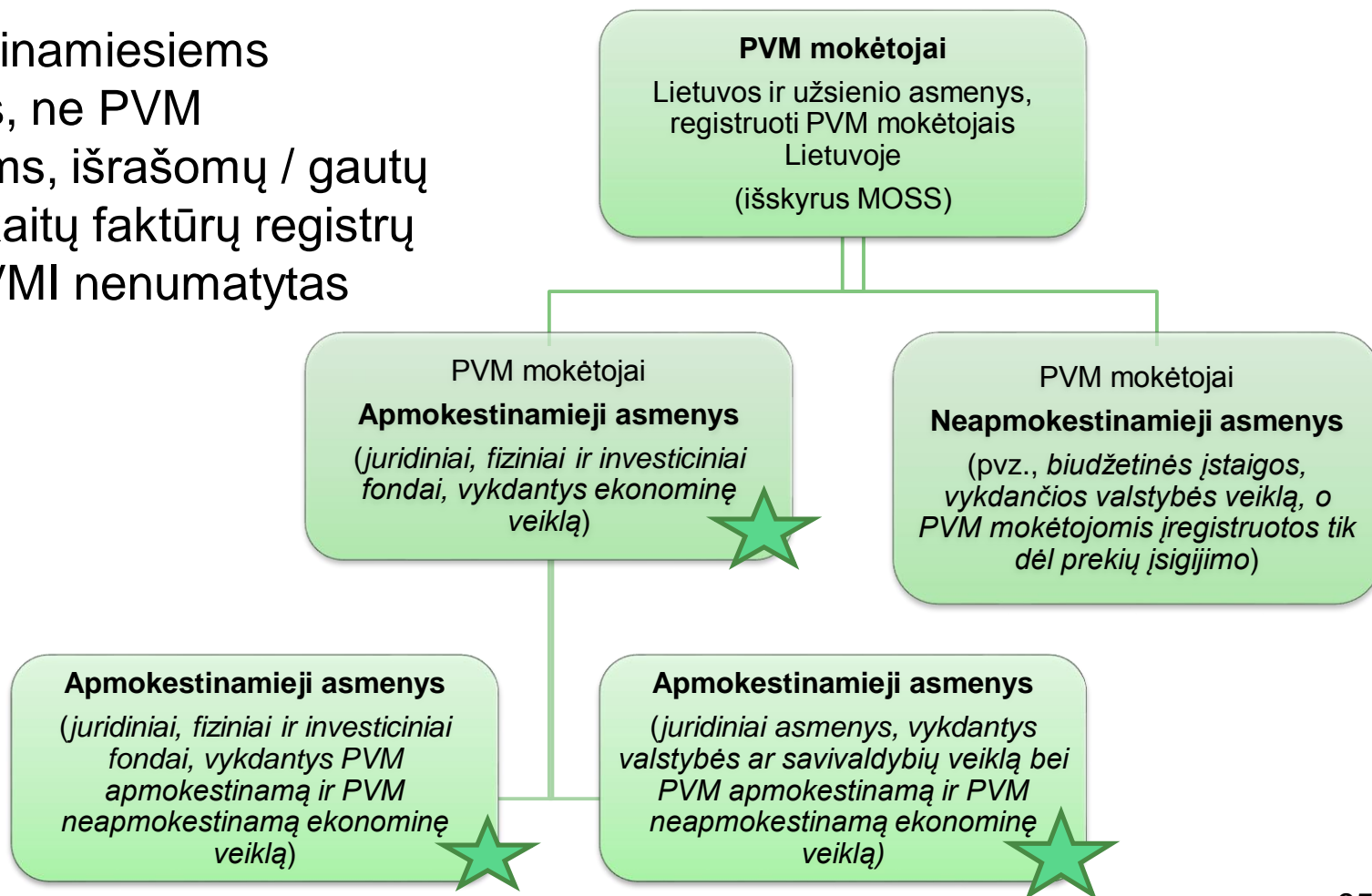
Prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimas PVM sąskaita faktūra

- Bet kokie pasikeitimai, įforminti kreditinėmis (debetinėmis) PVM sąskaitomis faktūromis privalo būti įtraukiami į prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo), taip pat pirkėjo (kliento) PVM apskaitą, atvaizduojamą mokestinio laikotarpio PVM deklaracijoje (FR0600).

Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i. SAF)

Prievolė teikti PVM sąskaitų faktūrų registrus

Apmokestinamiesiems asmenims, ne PVM mokėtojams, išrašomų / gautų PVM sąskaitų faktūrų registrų teikimas VMI nenumatytas

Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i.SAF)

- i.SAF duomenis PVM mokėtojai privalo teikti VMI nuo **2016 m. spalio 1 d.**
- **Registru teikimo terminai** – mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, iki kito mėnesio 20 d.

PVM sąskaitų faktūrų duomenų teikimas į i. SAF posistemį:

- i. SAF rinkmenos įkėlimas į i. SAF posistemį;
- tiesioginis duomenų įvedimas į i.SAF per naudotojo sąsają.

Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i. SAF)

- ! Gautos PVM sąskaitos faktūros registruojamos ir teikiamos VMI su to mokestinio laikotarpio, kurį yra gautos, registro duomenimis.
- ! Išrašytos PVM sąskaitos faktūros registruojamos ir teikiamos VMI su to mokestinio laikotarpio, kurį yra išrašytos, registro duomenimis.

Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i.SAF)

PVM sąskaitų faktūrų registruose neregistruojama:

- finansų įstaigų ir draudimo bendrovių dokumentai, naudojami PVM neapmokestinamųjų paslaugų teikimui įforminti (banko išrašai, draudimo liudijimai);
- iš užsienio gautos sąskaitos, kai nėra prievolės apskaičiuoti ir deklaruoti pardavimo PVM Lietuvoje;
- Dokumentai, kuriomis įforminami sandoriai, kurie nėra PVM objektas, pvz., užstatai už pakuotę, žyminiai mokesčiai ir pan.
- kasos aparato kvitai, laikomi PVM sąskaitomis faktūromis.

Elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis (i.SAF)

Visa informacija apie i.SAF rinkmeną skelbiama VMI interneto svetainėje

<http://www.vmi.lt/cms/i.mas>

1. PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenų tvarkymo ir pateikimo taisyklės (*ir anglų kalba*)
2. i.SAF duomenų rinkmenos aprašymas (taisyklių priedas) (*ir anglų kalba*)
3. i.SAF duomenų rinkmenos XML struktūros aprašas (= i.SAF XSD) failas atsidaro su specialiaja programa, skirta daugiau programuotojams (XML struktūros apibrėžimas – *angl. XML Schema Definition – XSD*)
4. i.SAF duomenų rinkmenos XML struktūros aprašo aprašymas (= i.SAF XSD aprašymas)

Pajamų mokesčio sumokėjimas

- VMI Biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas galima rasti VMI prie FM interneto svetainėje adresu <http://www.vmi.lt/cms/biudzeto-pajamu-surenkamoji-saskaita>.
- Lėšų gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752.
- **Įmokų kodai:**
- Metinėje pajamų deklaracijoje apskaičiuotas gyventojų pajamų mokestis - **1441** (turi būti sumokėtas iki kitų metų gegužės 1 d.),
- PVM fiziniams asmenims – **1001**.

Teisės aktai

- Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas
- Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas
- Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymas
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 29 d. nutarimas Nr. 780 „Dėl mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklių patvirtinimo“
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimas Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos patvirtinimo
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. vasario 17 d. įsakymas Nr. 1K-040 „Dėl gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“

Teisės aktai

- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymas Nr. 303 „Dėl nuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu susijusių išlaidų priskyrimo leidžiamiems atskaitymams bei jų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymas Nr. 40 „Dėl skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugsėjo 18 d. įsakymas Nr. V-255 „Dėl Kasos aparatų naudojimo taisyklių patvirtinimo“

Teisės aktai

- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 372 „Dėl Fizinio asmens pranešimo apie ilgalaikio turto ar jo dalies priskyrimą vykdomai individualiai ir / arba kitai ekonominei veiklai FR0457 formos ir jos papildomo lapo FR0457P formos pildymo bei pateikimo mokesčių administratoriui taisyklių patvirtinimo“

Teisės aktai

- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2012 m. balandžio 3 d. įsakymas Nr. VA-40 „Dėl kasos aparato nenaudojimo atvejų, kai kasos aparato neįmanoma naudoti dėl objektyvių priežasčių arba kasos aparato naudojimas sukeltų akivaizdžiai neproporcingą administracinę naštą, ir apskaitos dokumento išrašymo“
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2012 m. vasario 20 d. įsakymas Nr. VA-20 „Dėl taksometro registravimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje ir jo dokumentų pildymo taisyklių patvirtinimo“

Teisės aktai

- Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. 780
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. kovo 25 d. įsakymas Nr. VA-28

Registracijos į VMI seminarus būdai

Užsiregistruoti arba išsiregistruoti galima:

- **elektroniniu būdu VMI Renginių sistemoje**
<https://www.vmi.lt/renginiai/>
- **telefonu 1882 arba +370 5 255 3190.**

E. seminarų įrašai skelbiami Renginių sistemoje.

Valstybinė mokesčių inspekcija primena, kad:

Savarankiškai aktualią informaciją mokesčių klausimais, seminarų dalijamąją medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galite rasti adresu www.vmi.lt.

Greičiausiai informatyvius atsakymus visais mokesčių klausimais gausite paskambinę **telefonu 1882 arba +370 5 255 3190.**

Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi 5 metus.

Dėkojame už dėmesį